

Przygoda z SignWritingem

jestes tutaj: [Start](#) » [Artykuły](#) » **Interwencyjne** dodano: 2014-04-16

Układy dłoni w PJM i ich odpowiedniki w SignWriting.

Przygoda z SignWritingem

Niesłyszący stanowią grupę pozostającą na obrzeżach społeczeństwa, gdyż trudno się z nimi porozumieć. Dysfunkcja słuchu jest nieodwracalna, ale jej najbardziej widocznym znakiem jest nieumiejętność mowy, która wyklucza z pełnego udziału w życiu społecznym. Mowa i jej właściwy rozwój, decydują o emocjonalnym, umysłowym i społecznym funkcjonowaniu ludzi. Zaburzenia jej postępu dezorganizują procesy postrzegania i myślenia; mają także ujemny wpływ na istnienie w społeczeństwie.

W systemie edukacji w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z wadą słuchu w Polsce funkcjonują różne metody nauczania. Od początków istnienia szkół specjalnych w naszym kraju, tzn. od XVIII wieku, pedagodzy, wychowawcy, lekarze i wszyscy specjaliści poszukują i wypracowują metody i formy podnoszące poziom kształcenia i nabywania wiedzy przez osoby z dysfunkcją słuchu. Na przestrzeni tych lat ścierały się lub funkcjonowały równolegle dwie metody nauczania: oralna i manualna. Dyskusje w środowisku surdopedagogów dotyczą między innymi Języka. Zwolennicy nauczania dwujęzycznego preferują PJM, przy pomocy którego uczy się języka polskiego jako obcego Głuchych, zwolennicy SJM twierdzą, że podstawą osiągnięcia sukcesu edukacyjnego Niesłyszących jest opanowanie języka polskiego przede wszystkim w piśmie i rozumieniu tekstu czytanego. Są i tacy, którzy używają metod kombinowanych (PJM, SJM, daktylografii, czytania z ust itd.) tylko dlatego, aby pomóc osobą niesłyszącym w osiągnięciu sukcesu edukacyjnego, a co za tym idzie sukcesu w wykonywaniu wyuczonego zawodu, sukcesu w pracy i w życiu osobistym. Z wieloletniego doświadczenia w pracy z młodzieżą niesłyszącą mogę wyciągnąć jeden podstawowy wniosek: te metody nauczania są dobre, przynoszą efekt! Surdopedagog powinien znać wszystkie, aby umieć indywidualnie dopasować je do predyspozycji ucznia. Zależy to od wielu czynników i uwarunkowań: poziomu kształcenia, stopnia ubytku słuchu, warunków społecznych, zależności rodzinnych, poziomu intelektualnego ucznia, stopnia opanowania mowy, stopnia posługiwania się PJM, indywidualnych potrzeb dziecka i jego środowiska. W dalszym ciągu dydaktyka poszukuje nowych metod pracy, doskonalili te, które

istnieją. Język jest kodem stanowiącym podstawę w komunikacji człowieka i jego rozwoju społecznego, intelektualnego i emocjonalnego. Nie ma znaczenia, czy ten kod jest artykułowany czy przekazywany gestem.

Język migowy przez bardzo długi czas uważany był za gorszy sposób komunikowania się, który nie sprzyjał myśleniu abstrakcyjnemu. Od blisko 40 lat język ten stanowi przedmiot badań, szczególnie wśród amerykańskich językoznawców. Wyniki potwierdziły, że język migowy posiada wszystkie istotne cechy języka z wyjątkiem mówienia. Doprowadziło to do uznania języka migowego jako środka porozumiewania się równie wartościowego jak mowa ustna. Naturalny język migowy likwiduje wszelkie bariery komunikacyjne między niesłyszącymi, pozwala wyrażać myśli, emocje, jest wyróżnikiem kulturowym społeczności Głuchych. Język migowy jest pierwszym językiem dzieci rodziców głuchych, ma charakter wizualno-przestrzenny.

W obecnych czasach w dobie innowacyjnych projektów europejskich i szerszych kontaktów ze środowiskami z innych krajów mamy możliwości poszerzania swoich kwalifikacji w celu pomocy naszym niesłyszącym uczniom poprzez znajomość zasad i form przekazu manualnego.

Zatytułowałam ten artykuł „Przygoda”, ponieważ dla mnie osobiście jest to fascynująca przygoda związana z poznaniem nowej metody nauczania Głuchych. **SignWriting – Pismo migowe** to coś, czego do tej pory w nie było w surdodidaktyce. Od początku swojej pracy z Głuchymi fascynował mnie ich język, sposób komunikacji, dlatego poświęciłam swoją pracę tylko i wyłącznie na naukę i zdobywanie kwalifikacji oraz jak najlepszych umiejętności z zakresu znajomości i posługiwania się językiem migowym. Zdobywając systematycznie kolejne stopnie, kolejne etapy kształcenia, kolejne uprawnienia i cały czas przebywając w środowisku, służąc Głuchym zawsze wsparciem i pomocą w pokonywaniu bariery komunikacyjnej ze światem słyszących, „przydarzyła mi się przygoda” z SignWritingiem, która nadal trwa i mam nadzieję będzie się w dalszym ciągu rozwijać i przynosić określone efekty w doskonaleniu zawodowym. Centrum Zespołów Analityczno-Strategicznym z Nowego Sącza, a przede wszystkim Jakub Józefiak, pomysłodawca projektu, skutecznie „zaraził” mnie SignWritingiem. Dzięki współpracy naszego ośrodka z Firmą CZAS powstały dwa podręczniki do nauki SignWritingu, młodzież i nauczyciele naszego ośrodka na kursach poznali podstawy i zasady zapisu znaków języka migowego. Nie byłam jedyną osobą interesującą się SignWritingiem w Polsce. Wcześniej w swojej pracy doktorskiej Iwona Grzesiak dokładnie opisała strukturę pisma migowego (*Struktura klasyfikacyjna i systematyzacyjna znaków Polskiego Języka Migowego dla potrzeb leksykografii dwujęzycznej* 2007), a Lucyna Długołęcka założyła pierwszy internetowy słownik pisma migowego **Sign Puddle** (2009). Wspólnie z nauczycielkami ze szkoły opracowałam i napisałam podręcznik dla potrzeb nauki SignWritingu dostosowany do naszego Polskiego Języka Migowego *Pismo migowe* (2012), kolejnym etapem były prowadzone przeze mnie kursy testujące ten podręcznik, obecnie piszę kolejny podręcznik wspólnie z Moniką Grabowską- Orzadałą *Zapisać ciszę*, sprawdzamy metodę nauki PJM poprzez zapis SignWriting, okazuje się, że nauka nowych znaków dotyczących słownictwa zawodowego przy pomocy zapisu ich w SW jest skuteczna – projekt realizowany jest w szkołach województwa mazowieckiego, wychodzimy także poza granice Polski, SignWriting poznają Głusi ze Słowacji. Są pod wrażeniem, chętnie współpracują z naszą szkołą i chętnie uczą się pisma migowego, SignWriting nie zna granic - jest to pismo mające jednakowe zasady dla każdego języka migowego. SignWriting poznają studenci i nauczyciele akademicy z Uniwersytetu

Humanistyczno - Przyrodniczego w Siedlcach, pierwszej uczelni tak doskonale przystosowanej i kształcącej niepełnosprawnych. Podręczniki są rozpowszechniane na terenie całej Polski w wersji drukowanej i elektronicznej.

Metoda, którą opracowała amerykańska tancerka **Valerie Sutton** stwarza ogromne możliwości do jeszcze pełniejszego rozwoju naturalnego języka Głuchych, umocnienia Kultury Głuchych w świecie. SignWriting jest metodą zapisu znaków języka migowego, to znaczy dosłownie pismo migowe. Jest to zbiór graficznych elementów służący do zapisu znaków migowych z uwzględnieniem ich wszystkich elementów wizualno-przestrzennych. W Polsce pismo to rozwija się dopiero od kilku lat, na świecie od ponad 30 lat.

Ogólną zasadą zapisywania znaków migowych w SW jest zapis naśladowy artykulację znaku, czyli tak zwany „rzut na kartkę” tego co widzi osoba migająca. Jest to perspektywa nadawcy. SignWriting ma przede wszystkim charakter fonetyczny, ponieważ zapis znaku migowego w notacji SW pozwala na zapisanie najistotniejszych cech języka migowego, czyli: ruchu, ekspresji, dynamiki, oddaje w pełni przestrzenny charakter języka migowego.

SignWriting to nie jest nowy język Głuchych, lecz po prostu nowy sposób zapisu znaków języka migowego. Z pozoru SignWriting wygląda jak coś w rodzaju hieroglifów. Patrząc na obrazki, wydaje nam się, że jest to bardzo skomplikowane. Ale przy bliższym poznaniu okazuje się, że ten sposób zapisu języka migowego jest prosty i dzieci potrafią nauczyć się go z łatwością z jaką uczą się alfabetów języków fonicznych.

Każdy układ palców dłoni, jak też układ ręki względem przestrzeni, jest odwzorowany odpowiednim znakiem graficznym, elementy dynamiki i ekspresji również posiadają odpowiedniki w notacji SW. Porównując system zapisu wypowiedzi w języku migowym SW do istniejących wcześniej (zapis gestogramy profesora B. Szczepankowskiego, notację W. Stokoe, system notacyjny HamNoSys) SignWriting jest łatwy i prosty do opanowania przez przeciętnego odbiorcę, a równocześnie w pełni oddaje wizualno-przestrzenny charakter języka migowego, uwzględniając wszystkie cechy dystynktywne języka. Notacja SignWriting zaczyna cieszyć się coraz większą popularnością wśród specjalistów pracujących z Głuchymi i językoznawców. Świadczą o tym publikacje na ten temat, słowniki migowe w SW, prace badawcze, a współczesne techniki komputerowe stwarzają możliwości rozpowszechniania i rozwoju SW. Zajmując się od czterech lat tą innowacyjną metodą zapisu PJM, ciągle odkrywam jej nowe możliwości graficznego przekazu komunikacyjnego języka gestów.

..Mam nadzieję, że moja przygoda nadal będzie przygodą oraz przyniesie określony efekt w dydaktyce niesłyszących i nie tylko...

Jeżeli środowisko Głuchych będzie miało własny język migowy pisany to znaczenie Kultury Głuchych na pewno wzrośnie, zwiększy się bogactwo kulturowe tych środowisk, poczucie własnej wartości, z drugiej strony SW z pewnością przyczyni się do edukacyjnego awansu niesłyszących na całym świecie oraz zintegruje środowiska Głuchych z różnych krajów.

K. Podgórni

Artykuł zamieszczono na portalu internetowym <http://www.glusi24.info>